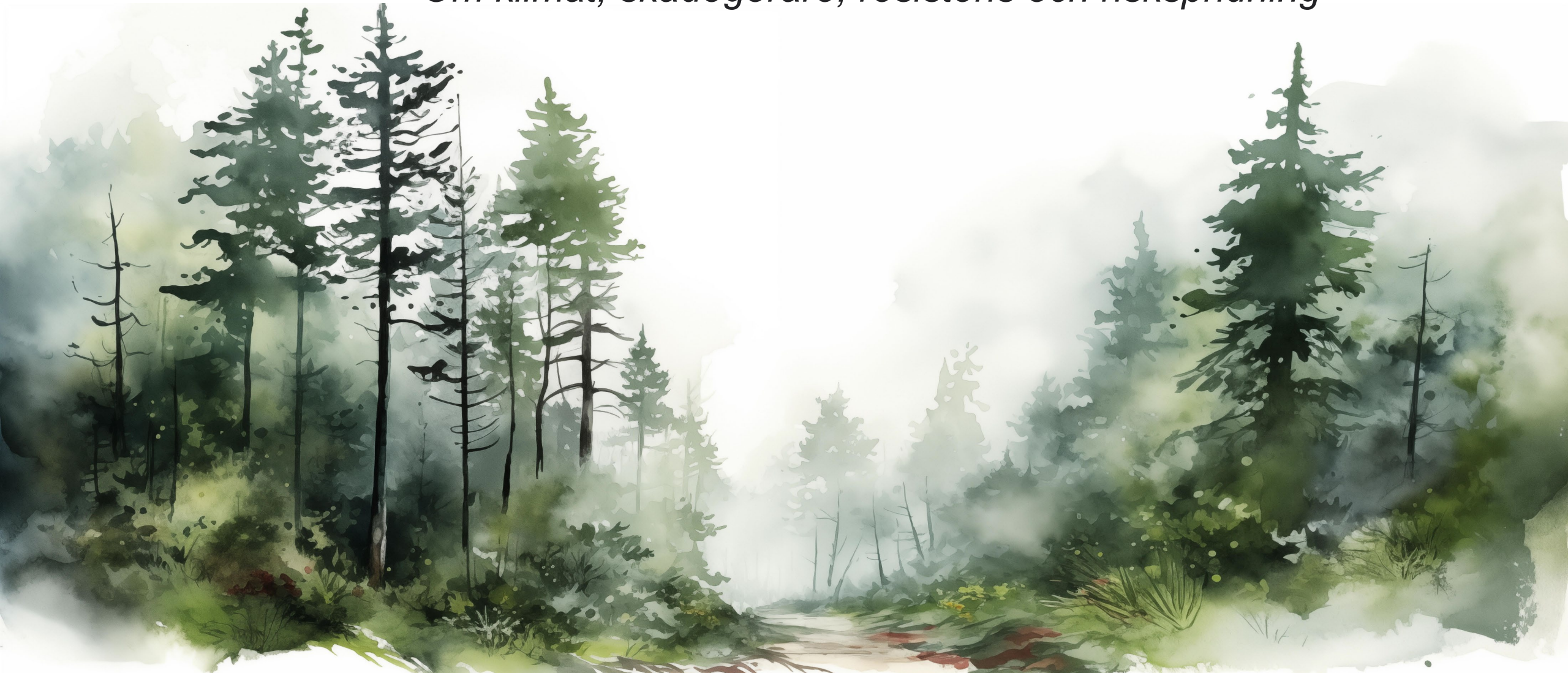

Vilken skog klarar framtiden?

Om klimat, skadegörare, resistens och riskspridning

Skogens spelregler förändras

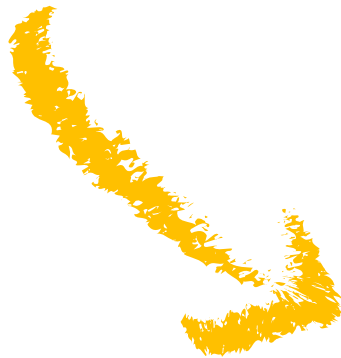
*Den skog som anläggs
idag ska fungera under
andra förutsättningar än
de vi känner från
historien.*

Det farliga är ofta kombinationen
– inte den enskilda faktorn

Gamla fiender kan
gynnas eller förändra
sitt skadebeteende.

Arter – bl.a. skadeinsekter - flyttar och etablerar sig när den klimatiska lämpligheten förändras.

1 juni 2023

Nya insekter kryper in i svenska träd

Insekter Biologisk mångfald

Liten granbarkborre. Bild: Dragos Cocos

Texten baseras på en nyhet från
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
[Läs mer om vårt innehåll.](#)

Skalbaggarna lärkborre, lärkbock och liten granbarkborre har etablerat sig i Sverige. En avhandling har undersökt hur de sprider sig och når nya platser.

De senaste decennierna har antalet arter som etablerar sig på nya platser ökat dramatiskt på grund av global handel och klimatförändringar. Bara i Europa har mer än 400 trädlevande insektsarter registrerats.

De här icke inhemska arterna kan ställa till med problem. Ett exempel är smaragdpraktbagge som har introducerats i USA och orsakat omfattande skador på ask.

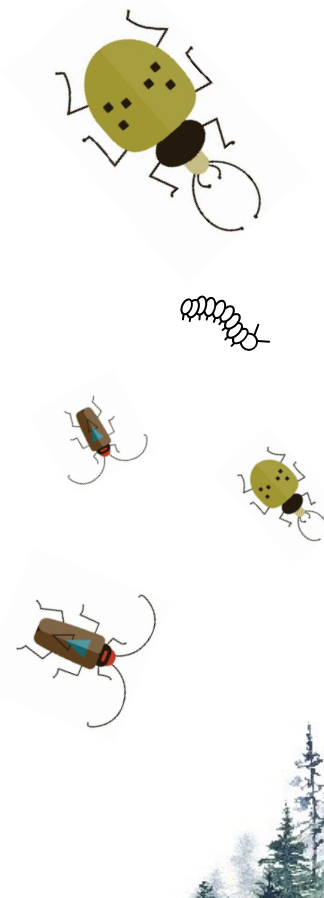
En avhandling vid Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, har nu tittat på hur situationen ser ut i Sverige.

– För att minska risken för att icke inhemska arter blir ett problem är det viktigt att studera hur de sprider sig till och etablerar sig på nya platser och det är det jag har gjort i mitt doktorandarbete, säger forskaren Dragos Cocos vid SLU.

Tre arter fortsätter att sprida sig

Vi flyttar arter – bl.a. skadegörare –
via handel, plantor, träprodukter
och transporter.

Klimatförändringen kan påverka både hur skadliga skadegörare är
och vilka som kan etablera sig och sprida sig.

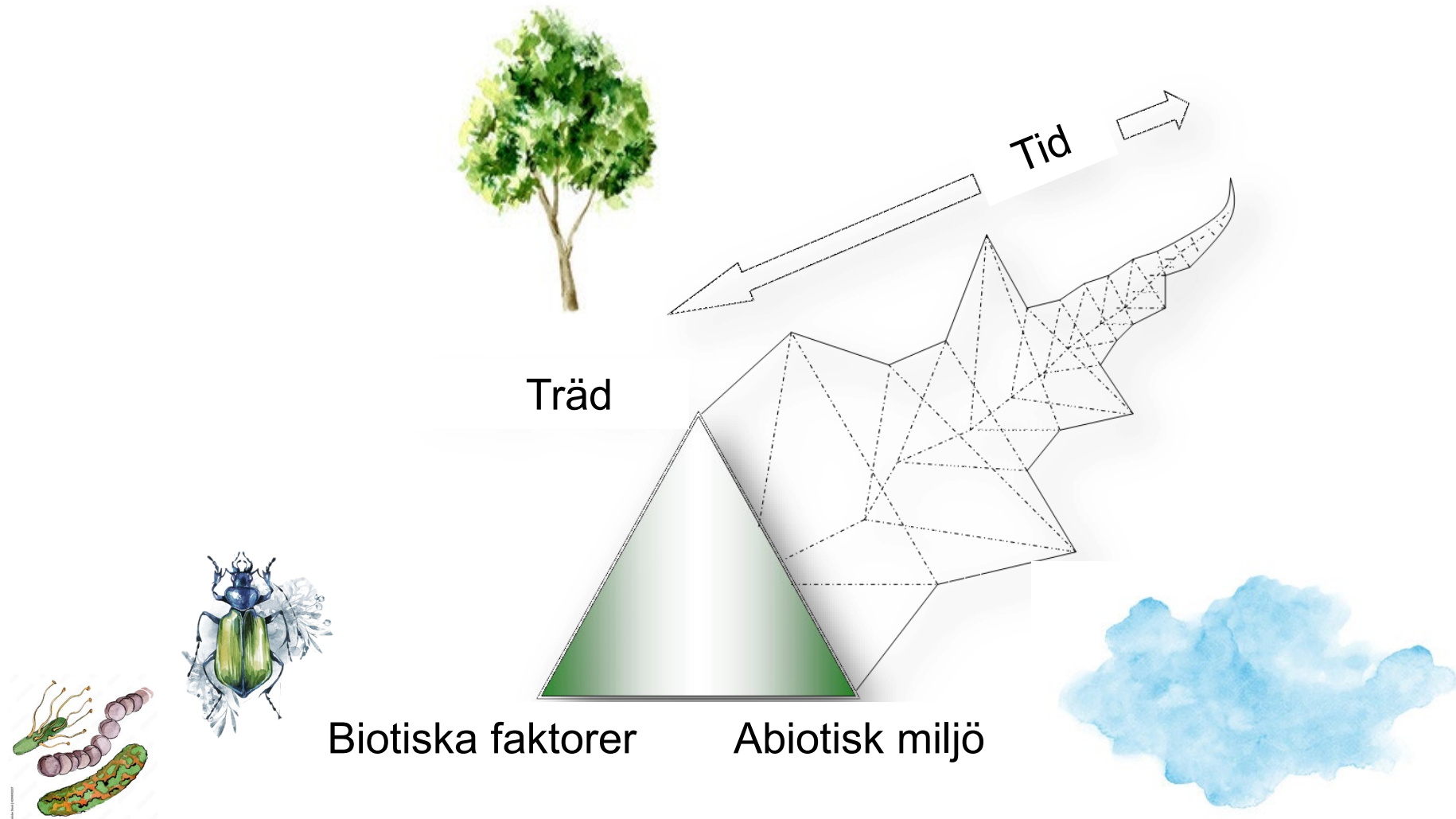
Alla träd är inte lika känsliga
– genetisk och strukturell variation är också en försäkring.

Alla bestånd behöver inte vara blandbestånd för att fastigheten ska vara diversifierad.

Diversifiering är inte riskfrihet. Det är riskspridning.

Förädling för *resistens* kan vara ett verktyg.

Resiliens: återhämtning efter skadan.

*Resiliens kan byggas genom
hur skogen utformas och sköts.*

Resilient forests

- Biodiversity
- Genetic variation
- Many ecosystem services

När klimatet förändras – ska vi då ta in nya trädslag?

- Bättre klimatanpassning
- Torktolerans
- Produktion
- Riskspridning

- Okända skaderisker
- Nya värd-skadegörarmöten
- Invasivitet
- Okända effekter på biodiversitet
- Osäkerhet

Från resistent träd till resilient skog

TRÄDET – genetik • fysiologi • försvar

BESTÅNDET – trädslag • ålder • täthet • struktur

LANDSKAPET – variation • värdkontinuitet • spridningsvägar

5 beslut vi kan påverka

1. STÅNDORT – Rätt träd på rätt plats – även framåt
2. TRÄDSLAG – Undvik onödigt beroende av ett alternativ
3. GENETIK – Proveniens, variation
4. SKÖTSEL – Vitalitet, täthet, struktur och timing
5. UPPTÄCKT – Se förändringen innan skadan blivit stor

Landskapsnivå är en utmaning
- hur kan vi skapa
”ekologiska brandväggar”?

Att vara proaktiv är en utmaning

sv^{erige}SRadio

Nyheter Poddar & program Kanaler Mer ▾

P4 Kristianstad

Tablå

Låtlistor

Program A-Ö

Trafik

Den så kallade helveteslarven har påträffats i Skåne. I Danmark har skolor tvingats hålla stängt eftersom larven kan ge allergiska reaktioner. Genrebild. Foto: Andreas Hillergren/TT

NATUR

”Helveteslarven” i Sverige – hittades i Skåne

▶ 2 min

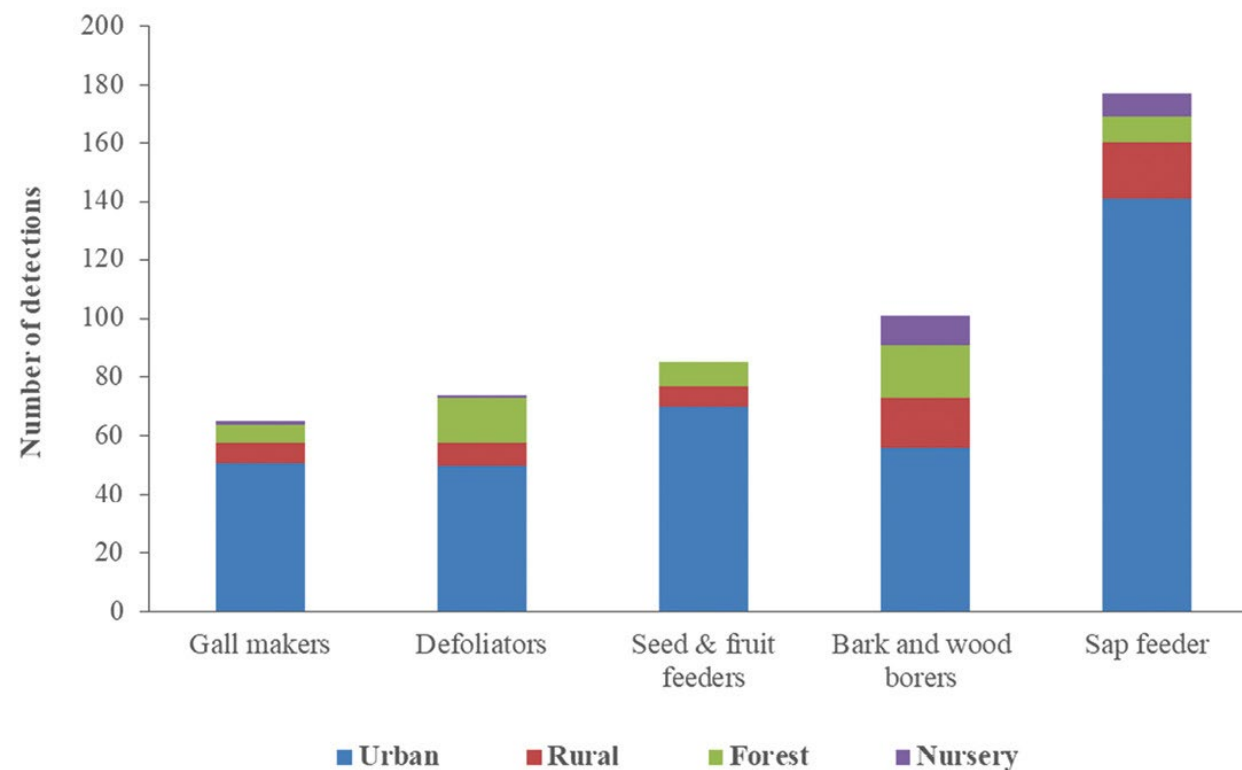
Uppdaterad 18 aug · kl 07:53 · 1:45 min
Publicerad 17 aug · kl 20:02

- Helveteslarven, eller ekproceSSIONsspinnare, har hittats längs Skånes sydkust, rapporterar [HD-Sydsvenskan](#).
- Larven är farlig för människor och kan ge allergiska reaktioner.
- ”Larven har hår, ungefär som en brännässla”, säger Lars Pettersson, docent i zoökologi vid Lunds universitet.

Stadsområden fungerar som inkörsportarna och etableringsplatserna för invasiva skogsskadegörare.

Att se helheten är en utmaning

Branco m.fl. (2019) Neobiota 52, 25-26

Vilken skog klarar framtiden?

Inte nödvändigtvis den som växer bäst. Utan den som har flera möjligheter att klara det oväntade.

Tack!

johanna.witzell@lnu.se

